

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ СЕМИНАРСКИХ РАДОВА¹

Семинарски рад је рад који пише студент у договору са професором – предметним наставником и има за циљ боље упознавање студената са научном облашћу кроз продубљено изучавање одређене теме из те области. Израда семинарског рада је део предиспитних обавеза, а може бити и услов за излазак на испит. Иако по својој форми семинарски рад није научни рад, он треба да послужи и као припрема за израду будућих завршних, мастер и других научних и стручних радова, па се од студената очекује да поштују правила која важе за научне радове у погледу форме, стила, коришћења литературе, начина цитирања и сл.

Избор теме семинарског рада: на неким предметима професори унапред припреме спискове тема које студенти могу бирати за семинарске радове. Уколико теме нису унапред одређене или ако желе да пишу о теми која није на списку, студенти се морају консултовати са професором и добити његову сагласност пре почетка писања семинарског рада.

Тема семинарског рада може бити неки теоријски проблем или практичан проблем који студенти уочавају у литератури или пракси. Студенти обрађују изабрану тему тако што прикупљају, обрађују, структурирају и представљају сазнања из литературе релевантне за изабрану тему (секундарни извори), или тако што критички анализирају примере из праксе, податке прикупљене емпиријским истраживањем или на неки други практични начин.²

Садржај семинарског рада: семинарски рад садржи насловну страну, садржај, увод, основни (централни) део, закључак и литературу.

¹ Упутство садржи опште смернице. На сваком предмету могу постојати нешто другачији захтеви у погледу обима и форме рада.

² Професор *није* дужан да лично учини студенту доступнима изворе и литературу (нпр. да му их нађе у библиотеци или да на послугу личне примерке)

На насловној страни треба навести назив високошколске установе, тему семинарског рада, предмет у оквиру кога се тема обрађује, име студента, име наставника, датум и место израде рада (пример насловне стране налази се на крају овог упутства).

Следи садржај у коме треба навести делове рада (насловне и поднасловне) и бројеве страна на којима се ти делови налазе.

У уводном делу треба објаснити зашто је тема значајна, који су разлози навели студента да одабере одређену тему и дати краћи преглед текста који следи.

Основни део треба да прикаже теоријске ставове и практичне резултате који се односе на тему. Од студента се очекује да пружи општи приказ одабране теме, објасни њене најбитније аспекте, а пожељно је да да лични печат изражавајући своје мишљење. Овај део може бити подељен у више целина (а и оне на мање одељке), у зависности од теме и области која се обрађује. Целине треба да буду одвојене поднасловима који могу бити нумерисани. Увод и закључак не треба делити.

Следи закључак у коме треба сажето поновити најважније резултате и на крају списак коришћене литературе.

Форма семинарског рада: најбоље је рад писати фонтом Times New Roman, величине 12. За насловну страну и поднасловне у оквиру рада се може користити већи фонт, а за фусноте мањи (фонт 10). Проред не треба да буде мањи од 1 нити већи од 1,5. Текст треба да садржи од 10 до 15 страна које треба обострано поравнати (опција: justify), а маргине подесити на 2,5 центиметра са обе стране. Странице треба нумерисати тако да прва нумерисана страна буде она на којој је увод.

Пожељно је да се рад пише ћирилицом. Ако је рад писан латиницом, обавезно мора да садржати свих 30 слова (đ,ž,ć,č,dž,š).

Рад може садржати слике и илустрације ако оне доприносе разумевању теме (на пример табеле са релевантним статистичким подацима, слике уређаја који пацијенти користе током третмана и сл.). Испод сваке слике и табеле треба навести њихов редни број, опис и извор одакле су преузете као у примеру који следи:

Табела 1: Број корисника пензије према висини износа у 2019. години (извор Републички завод за статистику).

У нашем језику речи се пишу онако како се изговарају па се и имена, називи и географски појмови пишу онако како их изговарамо. Ако име није довољно познато може

се написати у загради и назив оригинала, на пример Прајсвотерхаус (енгл. Pricewaterhouse).

Пасусе треба одвајати увлачањем првог реда, а не двоструким размаком.

У писању рада о изучаваној теми студенти могу користити различите изворе, (књиге, часописе, законске акте, научне радове, монографије, веб сајтове, разговоре са стручњацима), али су у обавези да их у самом тексту наведу, а у литератури дају детаљне референце.

Навођење извора (цитирање): Академски стандарди писања захтевају навођење порекла сваког податка који се помиње у раду, без обзира да ли се он преноси дословно (цитира) или се парафразира (реферише, преприча, сажме). Навођење података преузетих од другог аутора без цитирања се сматра плагијатом. Семинарски рад у којем се нађе плагијат неће бити прихваћен, а наставник може покренути дисциплински поступак против студента.

Извори се наводе у самом тексту и у списку литературе на крају рада.

Потоји више начина навођења, али се у друштвено хуманистичким наукама најчешће користи АПА стил. Навешћемо примере најчешћег навођења извора према АПА стилу у самом тексту:

1. Цитат се означава наводницима, а извор се наводи у загради тако што се наведе презиме аутора, година издања дела које се цитира и број странице на којој је цитат.

Пример цитата: „Алкохолизам је само један од најтежих, али не и једини исход широко распрострањеног социјалног обичаја пијења алкохола“ (Настасић, 2019:13)

2. Реферисање или упућивање на извор се врши тако што се у тексту, у загради наведе презиме аутора и година издања.

Пример: Ерик Ериксон говорио је о развоју људског бића кроз осам животних фаза, где је последња фаза у развоју фаза интеграције (Ериксон, 2008)

3. Интернет сајтови такође могу бити извор под условм да се ради о текстовима који су релевантни, да су аутори стручни, а текстови написани академски коректно. При цитирању текста са Интернета је потребно у загради после линка навести последњи датум приступања, због могућности да се цитирани текст накнадно обрише или измени.

У списку литературе који се налази на крају рада треба навести све коришћене изворе наводећи презиме и прво слово имена аутора, годину издања, назив дела, место и

назив издавача. Сву литературу треба сложити према азбучном реду по првом слову презимена аутора.

Пример навођења у списку литературе:

1. Ериксон, Е.(2008): Идентитет и животни циклус, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства

2. Настасић, П. (2019): *Системска, групна и породична терапија алкохолизма*, Београд, Висока школа социјалног рада

3. <http://admin.unilib.rs/wp-content/uploads/2016/02/frojd1> (време приступа: 9.1.2020.)

Детаљније информације о начину цитирања АПА стилем можете пронаћи на адреси: http://metodologijamentus.weebly.com/uploads/5/1/9/7/51973983/4_apa.pdf

У друштвено-хуманистичким наукама често се користи и Чикаго стил навођења. Према овом стилу информације о изворима наводе се у фусноти, на дну текста тако што се наведе редни број фусноте, име и презиме аутора, назив дела, место издавања: издавач, година и страна на којој је цитат објављен.

Детаљније информације о начину цитирања Чикаго стилем можете пронаћи на адреси: https://nb.rs/view_file.php?file_id=5615

Који год стил цитирања да се изабере, најважније је да се он користи доследно, односно да референце које су наведене у тексту и литератури имају истоветан, уједначен начин приказивања података.

Поред већ наведених правила о начину коришћења и цитирања извора и литературе семинарски рад треба да буде написан и у складу са граматичким правилима и правилима правописа, а стручне термине треба користити у њиховом исправном значењу. У раду треба избегавати такозвана општа места и реченице које „испуњавају простор“.

У писању семинарског рада треба избегавати писање у првом лицу једнине, већ користити прво лице множине (у раду ћемо приказати) или чак писати неутрално (у раду ће бити приказано). Прво лице једнине (ја мислим) резервисано је у академском свету за истакнуте ауторе, а квалитетно написан семинарски рад је први корак на путу да то и сами постанете 😊

Висока школа социјалног рада
Студијски програм: Назив студијског програма

Семинарски рад

Предмет: Назив предмета

Тема: Наслов семинарског рада

Професор:

Проф. др Петар Петровић

Студент:

Јелена Јовановић

Бр. индекса: 14/09

Београд, фебруар 2020.